

UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI

**USMERNENIE č. 1/2025 K VYUŽÍVANIU UMELEJ INTELIGENCIE
V ZÁVEREČNÝCH, RIGORÓZNYCH, HABILITAČNÝCH A INÝCH PRÁČACH NA
UNIVERZITE MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI**

Banská Bystrica 31.03.2025
REK/315/2025/109-PgČ
REK/963/2025

Článok 1

Úvodné ustanovenia

1. Toto usmernenie odporúča uplatňovať pravidlá a postupy pri využívaní umelej inteligencie v záverečných, rigorózných, habilitačných a iných prácach realizovaných na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici (ďalej aj „usmernenie“, záverečná/rigorózna/habilitačná/iná práca ďalej aj „práca“ a Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici ďalej aj „UMB“).
2. Umelou inteligenciou sa pre účely tohto usmernenia rozumie najmä strojový systém, ktorý je dizajnovaný na prevádzku s rôznymi úrovňami autonómnosti, ktorý môže po nasadení prejavovať adaptabilitu, a ktorý pre explicitné alebo implicitné ciele odvodzuje zo vstupov, ktoré dostáva, spôsob generovania výstupov, ako sú predpovede, obsah, odporúčania alebo rozhodnutia, ktoré môžu ovplyvniť fyzické alebo virtuálne prostredie.
3. Záverečnou prácou sa v zmysle zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“) rozumie bakalárska práca, diplomová práca a dizertačná práca. V zmysle zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa záverečnou prácou rozumie záverečná práca kvalifikačného vzdelávania, t. j. doplňujúceho pedagogického štúdia alebo rozširujúceho štúdia.
4. Inou prácou sa pre účely tohto usmernenia rozumie seminárna práca, semestrálna práca, esej alebo iný výstup študenta.

Článok 2

Povinnosti pri využívaní umelej inteligencie

1. V zmysle článku 1. ods. 1 usmernenia by mala každá osoba pri vypracovaní, šírení a inom používaní svojej záverečnej, rigoróznej, habilitačnej alebo inej práce konať zodpovedne, v súlade s akademickými právami a slobodami, etickými a morálnymi zásadami a s ohľadom na ochranu osobnostných a autorských práv a dodržiavanie akademickej integrity, a to najmä:
  - a) využívať len také systémy a nástroje umelej inteligencie, ktoré sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä Aktom o umelej inteligencii [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. 6. 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144 a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii)];

- b) využívať systémy a nástroje umelej inteligencie len takým spôsobom, ktorý nezasahuje do práv tretích osôb, najmä všeobecných osobnostných práv, práv na ochranu osobných údajov, autorských práv a iných práv duševného vlastníctva;
  - c) využívať systémy a nástroje umelej inteligencie len v rozsahu, ktorý je v súlade so základnou požiadavkou v zmysle zákona o vysokých školách a iných zákonov, aby záverečná, rigorózna, habilitačná alebo iná práca bola pôvodným výsledkom vlastnej a samostatnej činnosti osoby;
  - d) presne označiť každú časť záverečnej, rigoróznej, habilitačnej alebo inej práce, ktorá bola vypracovaná alebo vygenerovaná systémom umelej inteligencie alebo s podporou systému umelej inteligencie a uviesť jej zdroj najmä špecifikovaním systému umelej inteligencie, rozsahu a účelu využitia.
2. Porušenie článku 2 ods. 1 písm. a), b) a d) usmernenia sa môže považovať za akademický podvod v zmysle zákona o vysokých školách a súvisiacej právnej úpravy (§ 62b zákona o vysokých školách) a disciplinárny priestupok v zmysle študijného poriadku a disciplinárneho poriadku univerzity. Porušenie článku 2 ods. 1 písm. c) usmernenia sa považuje za akademický podvod v zmysle zákona o vysokých školách a súvisiacej právnej úpravy (§ 62b zákona o vysokých školách) a disciplinárny priestupok v zmysle študijného poriadku a disciplinárneho poriadku univerzity.
3. V záverečnej, rigoróznej, habilitačnej a inej práci sa neodporúča:
- a) prezentovať výstup vypracovaný alebo vygenerovaný systémom umelej inteligencie ako výtvor osoby podľa článku 2 ods. 1 alebo inej fyzickej osoby;
  - b) využívať systém umelej inteligencie na priame vypracovanie alebo vygenerovanie celých textov alebo ich častí;
  - c) využívať systém umelej inteligencie na formulovanie hypotéz, predpokladov, tvrdení a záverov.
- Porušenie usmernenia v tomto bode sa považuje za akademický podvod v zmysle zákona o vysokých školách a súvisiacej právnej úpravy a za disciplinárny priestupok v zmysle študijného poriadku a disciplinárneho poriadku univerzity.
4. V zmysle článku 1 ods. 1 usmernenia je každá osoba zodpovedná za použitie systému umelej inteligencie v rozpore s podmienkami daného systému umelej inteligencie, ako aj za každé porušenie práv tretích osôb v dôsledku použitia systému umelej inteligencie alebo ním vygenerovaných výstupov.

Článok 3

Odporúčania týkajúce sa uvádzania zdrojov

1. V prípade záverečných, rigorózných, habilitačných a iných prác v zmysle článku 1 ods. 1 usmernenia môže každá osoba odkázať na využívanie systémov umelej inteligencie v

rámci formulácie v úvodných častiach záverečnej, rigoróznejšej, habilitačnej alebo inej práce, kde táto osoba vyhlási, že pri vypracovaní práce nevyužila žiadny systém umelej inteligencie, alebo kde vyhlási, že pri vypracovaní práce využila systémy umelej inteligencie v súlade s princípmi akademickej integrity, a že na ich využitie riadne odkazuje.

2. V prípade využitia systému umelej inteligencie určeného na preklad sa v práci uvedie, že text bol preložený s využitím systému umelej inteligencie, pričom sa uvedie názov tohto systému.
3. V prípade využitia systému umelej inteligencie určeného na generovanie textov, obrázkov, fotografií a iných objektov, sa v práci uvedie, že takýto objekt bol vyhotovený s využitím umelej inteligencie, pričom sa uvedie najmä názov tohto systému, účel takéhoto využitia a dátum zobrazenia alebo citovania; ak je systém umelej inteligencie realizovaný vo viacerých verziách, špecifikuje sa, o ktorú verziu ide.
4. Využitie systému umelej inteligencie na účely formálnej úpravy záverečných, rigorózných, habilitačných a iných prác, najmä na účely formátovania textu a kontroly gramatiky, nie je potrebné v práci uvádzať.
5. Odporúča sa, aby každé použitie UI bolo výslovne uvedené v citovanom texte spôsobom ..... text generovaný pomocou ChatGPT uvádza, že „... ..“.
Pre účely odkazov na zdroj generovaný systémom umelej inteligencie sa odporúča využívať označenie [UI] so štruktúrou bibliografického odkazu:

[UI Názov dodaný autorom textu], (rok). Online. In: *Názov služby*. Verzia. Dostupné na: služba/distribútor, URL/URI. [dátum zobrazenia]. Poznámka.

Vysvetlivky:

- [UI Názov dodaný autorom textu] je označenie zdroja vygenerovaného umelou inteligenciou, preto bude označenie UI uvedené pri všetkých takýchto zdrojoch a zároveň bude dodaný názov ako stručné, skrátené vyjadrenie témy, stanovenej v rámci UI ako zadanie. Nemusí ísť preto o doslovné znenie,
- Názov služby je model/názov UI, napr. MidJourney, ChatGPT, Copilot atď.,
- Verzia označuje aktuálne použitý model, verziu, či „vydanie“ UI, prípadne (ak je údaj dostupný) aj jej časovú verziu,
- Služba/distribútor je spoločnosť prevádzkujúca službu,
- URL/URI je permalink na generovaný výstup pri službách, ktoré vytvorenie týchto odkazov poskytujú, pri ostatných je to odkaz na domovskú stránku danej služby,
- [dátum zobrazenia] je presný dátum využitia služby,

- Poznámka – doplnenie zadania (promptom), pre akú činnosť bola UI využitá, napr. generovanie textu, sumarizáciu textu autora práce, výpočet, spracovanie dát, získanie abstraktu, popis postupu či metodiky, návrh spôsobu riešenia.

Príklad:

[UI Zelená chémia], (2025). Online. In: *ChatGPT*. Verzia 4. Dostupné na: OpenAI, [ChatGPT](#) [zobrazené 25. marec 2025]. Zadanie: „Definuj zelenú chémiu“.

Článok 4 **Záverečné ustanovenia**

1. Usmernenie č. 1/2025 k využívaniu umelej inteligencie v záverečných, rigorózných, habilitačných a iných prácach na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici nadobúda platnosť a účinnosť dňom 31. marca 2025.
2. Toto usmernenie stráca platnosť dňom nadobudnutia účinnosti smernice UMB o záverečných, rigorózných, habilitačných a iných prácach na UMB.

doc. RNDr. Jarmila Kmeťová, PhD., MBA, univ. prof.
prorektorka pre vzdelávanie UMB